

Informator nr 6/10.2001 niedziela, 30 września 2001 20:21

Redakcja: Liliana Bujala

INFORMATOR
REGIONALNEGO STOWARZYSZENIA NA RZECZ OSÓB
AUTYSTYCZNYCH i ICH RODZIN

Zespół redagujący: Liliana Bujala, Monika Sokołowska

Numer zamknięto: 30 września 2001

PRZEDMOWA

Na wniosek rodziców będących członkami Stowarzyszenia, na początku września zawiązała się **grupa inicjatywna**, która obrała sobie za cel stworzenie placówki terapeutyczno-edukacyjnej dla dzieci autystycznych. Placówka ta mieścić się będzie na terenie Rudy Śląskiej, gdyż właśnie ta gmina wstępnie przychyliła się do naszego zamierzenia. Na dzień dzisiejszy jesteśmy po pierwszych rozmowach z dotychczasowym dyrektorem placówki oraz w trakcie przygotowania projektu. Szukamy też sponsorów, którzy byliby w stanie wesprzeć finansowo nasze przedsięwzięcie.

Liliana Bujala, tel 219-81-70, Monika Sokołowska, tel. 2408-307

WARTO WIEDZIEĆ

Przedruk obszernych fragmentów artykułu „Temat tygodnia – Człowiek widziany przez palce” , z aktualności ze świata nauki “IOmega”, dostępnych pod adresem: www.iomega.pl

26.03.2001 r. Długość palców dłoni może pomóc w poszukiwaniu przyczyn autyzmu. Brytyjscy naukowcy odkryli, że osoby dotknięte tą chorobą mają o wiele dłuższy palec serdeczny niż wskazujący. Czy może to być skutek nadmiaru testosteronu w organizmie matki?

"Ponieważ skłonność do posiadania bardzo długiego palca serdecznego jest w wielu rodzinach przekazywana z pokolenia na pokolenie, sugeruje to, że również i autyzm ma podłoże genetyczne. W każdym razie, z naszych badań wynika, że rodzeństwo i rodzice osób autystycznych mają bardzo często palec serdeczny znacznie dłuższy od wskazującego. Wygląda na to, że bardziej zagrożone autyzmem mogą być te rodziny, w których dziedziczona jest skłonność do nadmiernej produkcji testosteronu" - mówi John Manning z Liverpool University.

Zdaniem tego naukowca, jego badania potwierdzają teorię, która mówi, że na autyzm cierpią osoby o "skrajnie męskich mózgach". Nadmiar testosteronu - najważniejszego męskiego hormonu płciowego - powoduje, że niektóre, obserwowane u większości nowo narodzonych

chłopców, zapóźnienia w rozwoju ich układu nerwowego, takie jak kłopoty w mówieniu czy wyrażaniu emocji, mogą się pogłębić do chorobliwych rozmiarów.

Przypomnijmy, że - jak twierdzą eksperci - noworodek płci męskiej jest, w porównaniu z dziewczynką, opóźniony w rozwoju psychofizycznym o 4-6 tygodni. Męski płód jest także bardziej wrażliwy na uszkodzenia neurologiczne. Jednym z takich defektów jest właśnie autyzm, który - jak wiadomo - dotyka niemal wyłącznie chłopców.

Liczne badania wykazały, że stosunek długości poszczególnych palców dłoni zostaje określony mniej więcej w czternastym tygodniu ciąży i pozostaje niezmienny do końca życia człowieka. Dotychczas ukazało się wiele badań próbujących opisać i wyjaśnić to niezwykle zjawisko. Wszystko wskazuje na to, że ma ono ścisły związek z ilością testosteronu w łonie matki - im więcej hormonu, tym palec serdeczny dłuższy.

Ta sama cecha umożliwia również - jak sugerują liczne badania - rozpoznanie ludzi zagrożonych dysleksją, zawałem czy rakiem piersi. Pozwala także na rozpoznanie osób o wybitnych zdolnościach muzycznych oraz zidentyfikowanie mężczyzn charakteryzujących się wysoką płodnością (dłuższy palec serdeczny - wyższe stężenie testosteronu - większa liczba plemników w nasieniu).

"Palce dłoni wykształcają się pod koniec pierwszego trymestru ciąży. Jest to przełomowy moment w rozwoju płodu. Skład koktajlu hormonalnego, w jakim jest on zanurzony, odgrywa w tym okresie bardzo ważną rolę. Testosteron wydłuża palec serdeczny i wzmacnia męskie cechy układu nerwowego. W skrajnych, lecz niestety wcale nie tak rzadkich przypadkach może to prowadzić do autyzmu" - konkluduje Manning.

Gwoli sprawiedliwości dodajmy, że wcześniej podobne badania wykonali Simon Baron-Cohen i Svetlana Lutchmaya z Uniwersytetu Cambridge. Najpierw zmierzili oni stężenie rozmaitych hormonów płciowych w łonach ciężarnych matek, a kiedy urodzone przez nie dzieci skończyły pierwszy rok, przeprowadzili testy psychofizyczne, zwracając uwagę na takie przejawy zachowań autystycznych, jak unikanie przez nie kontaktu wzrokowego czy opóźnienie w mówieniu. Najgorzej wypadły dzieci, których matki miały w pierwszych miesiącach ciąży największe stężenie testosteronu.

Badacze z Cambridge uważają, że na podstawie pomiarów długości palców dzieci można będzie już w pierwszych tygodniach życia określać grupę podwyższonego zagrożenia autyzmem i w razie stwierdzenia pierwszych symptomów choroby, natychmiast podjąć leczenie i zapobiec rozwojowi tej tajemniczej dolegliwości.

ŚDSy

Specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być świadczone nie tylko „na miejscu u klienta”, ale również w formie dziennego pobytu w ŚDSach. Dla niektórych z Państwa ten skrót zapewne brzmi tajemniczo – oto, co oznacza: Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi. Autyzm wg międzynarodowej klasyfikacji chorób jest zaburzeniem psychicznym. Może to, więc, być miejsce dla naszych pełnoletnich dzieci, chociaż wymogi są nie dla wszystkich możliwe do spełnienia. W większości, pacjentami Domów Samopomocy są osoby cierpiące na schizofrenię oraz depresję (mające swój początek dopiero w wieku dorosłym), stąd też często są one w stanie samodzielnie napisać podanie i przyjść do pracownika socjalnego. Jednak może to zrobić również opiekun, szczególnie, jeśli podopieczny jest ubezwłasnowolniony. Domy te zapewniają atrakcyjne wypełnienie dnia w godzinach roboczych, mogą stać się miejscem zawierania przyjaźni, zaś rodzicom dają pół dnia na odsapnięcie. Bardzo cieszę mnie ten artykuł, dotyczący osób

dorosłych, bowiem wszystkie nasze dzieci staną się kiedyś pełnoletnie. Dziękuję Pani Agnieszce za jego opracowanie.

Liliana Bujala

Środowiskowe Domy Samopomocy są jednostkami organizacyjnymi Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej. Pracownicy socjalni lokalnych Ośrodków są zorientowani, gdzie znajduje się Środowiskowy Dom Samopomocy obejmujący swą działalnością daną miejscowość.

Celem Środowiskowych Domów Samopomocy jest prowadzenie rehabilitacji psychospołecznej, umożliwiającej osobom dotkniętym zaburzeniami psychicznymi przywrócenie i rozwijanie umiejętności, dotyczących możliwości samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, a tym samym przywrócenie ich do społeczeństwa jako pełnowartościowych i samodzielnych ludzi. Rehabilitacja psychospołeczna realizowana jest poprzez specjalistyczne usługi opiekuńcze, które obejmują usprawnianie do funkcjonowania w społeczeństwie oraz wsparcie psychologiczno-pedagogiczne i edukacyjno-terapeutyczne. W ramach usprawniania do funkcjonowania w społeczeństwie prowadzona jest rehabilitacja społeczna i świadczenia edukacyjne. Ich realizacja odbywa się za pomocą treningu umiejętności społecznych, opartego na metodach behawioralnych (systemie nagród – żetonów, wymienianych następnie wg wyboru na: kawę, jogurt, baton, itp.) Rehabilitacja społeczna realizowana jest m.in. poprzez trening komunikacji interpersonalnej, trening asertywności oraz terapię zajęciową (malowanie, robotki ręczne, szycie, majsterkowanie). Świadczenie edukacyjne - poprzez trening lekowy, budżetowy, kulinarny (tj. kolejno: nauczanie o przyjmowaniu i działaniu leków; pomoc w regulowaniu opłat, indywidualne zajęcia z prowadzenia budżetu domowego; przygotowanie prostych potraw oraz pomoc w zakupach). W ramach wsparcia psychologiczno-pedagogicznego i edukacyjno-terapeutycznego prowadzona jest psychiatryczna opieka zdrowotna, realizowana poprzez psychoterapię indywidualną i grupową oraz psychoedukację (zdobywanie informacji o swojej chorobie) i relaksację.

Rehabilitacja w Środowiskowych Domach Samopomocy prowadzona jest w ciągu dnia od poniedziałku do piątku. Dzień w ŚDSie zazwyczaj rozpoczyna się od tzw. porannej społeczności, podczas której uczestnicy i personel dzielą się wzajemnie wrażeniami z poprzedniego dnia oraz swoim aktualnym samopoczuciem. Następnie prowadzony jest jeden z treningów umiejętności społecznych (w każdy dzień tygodnia inny trening). Potem jest czas na rozmowy towarzyskie, kawę, herbatę. Następnie odbywa się terapia zajęciowa oraz indywidualne rozmowy z psychologiem. W niektóre dni tygodnia odbywają się także zajęcia rekreacyjno-kulturalne, np. kącik filmowy, zajęcia taneczne, gry i zabawy ruchowe. W zależności od zainteresowań rehabilitowanych odbywają się też wycieczki, wyjścia do kina, teatru, muzeum oraz imprezy okolicznościowe. W niektórych Środowiskowych Domach Samopomocy można także bezpłatnie lub za odpłatnością – w zależności od posiadanych dochodów - skorzystać z dwóch posiłków dziennie. Niektóre Środowiskowe Domy oferują bezpłatny dowóz do ośrodka, zwłaszcza dla osób, które są w trudnej sytuacji finansowej lub mają trudności w samodzielnym poruszaniu się na zewnątrz, uwarunkowane zaburzeniami psychicznymi.

Osoba ubiegająca się o tę formę pomocy musi być: pełnoletnia, zdolna do wykonywania podstawowych czynności samoobsługowych, być w stanie remisji, czyli bez ostrych objawów psychotycznych, tak by możliwe było nawiązanie z nią logicznego kontaktu słownego oraz by nie stanowiła zagrożenia dla siebie i otoczenia. Rehabilitacja prowadzona jest wyłącznie za zgodą pacjenta.

Osoby spełniające ww. warunki i zainteresowane specjalistycznymi usługami opiekuńczymi w Środowiskowych Domach Samopomocy powinny zgłosić się do pracownika socjalnego ze swojego rejonu z kompletem dokumentów, tj. podaniem, zaświadczeniem lekarskim, udokumentowanymi dochodami z poprzedniego miesiąca oraz książeczką opłat mieszkaniowych. Konieczne jest też posiadanie stałego lub czasowego zameldowania na terenie danego powiatu. Pracownik socjalny umówi się wtedy na wywiad, który stanie się podstawą do wydania decyzji administracyjnej Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Agnieszka Zgrzebna-Dec, pedagog i pracownik socjalny.

OGŁOSZENIA I INFORMACJE

Przypominamy i zachęcamy do korzystania w Rudzie Śląskiej: w soboty o godzinie 14.00 z placu zabaw „**Urwis**” oraz o godzinie 15.00 z **basenu**.

Nareszcie doczekaliśmy się **własnego lokum**. Mieści się ono w **Przedszkolu Nr 47 w Rudzie Śląskiej 5 (Bykownie)** przy ulicy ks. Szramka 20. Salę otrzymaliśmy dzięki uprzejmości Pani Elżbiety Szymońskiej (dyrektora placówki) i wiceprezydenta Rudy Śląskiej Pana Józefa Osmendy. Mamy nadzieję, że przy współudziale wszystkich rodziców (przede wszystkim pracy) przystosujemy ją do naszych potrzeb. **Od października br. wszystkie zebrania rodziców będą się odbywały w tym pomieszczeniu.** Prosimy o zgłaszanie się chętnych na gimnastykę metodą Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne, która będzie prowadzona również w tej sali.

Monika Sokołowska, tel. 2408-307

Od października, niektóre z artykułów prezentowanych w naszym *Informatorze* będą dostępne w internecie pod adresem: www.chspd.pik-net.pl/artykuly/autyzm.html

Liliana Bujala

NA WESOŁO

SŁOWNIK WYRAŻEŃ I ZWROTÓW POLITYCZNIE POPRAWNYCH CZYLI POLITICAL CORRECTNESS PO NASZEMU

Wielce demokratyczne narody Ameryki Północnej już dawno zadbały o to, aby nikt nie czuł się pokrzywdzony na skutek swojej odmienności fizycznej, psychicznej czy społecznej. Najwyższa pora, abyśmy i my wprowadzili do obiegowego języka sformułowania nie urażające osób i zjawisk odmiennych od przyjętych norm.

Zwrot niepoprawny	Zwrot poprawny
murzyn	osoba o wzmożonej pigmentacji skóry
biały	osobnik melaninowo zubożony
arab	osoba z kulturowo
kurdupel	uwarunkowanym ręcznikiem na głowie
grubas	osoba z krótszym czasem
mańkut	

łysy	wędrówki impulsów nerwowych
szczerbaty	osoba nielimitowana wagowo
pijany	optycznie odwrótny
biedak	aerodynamicznie wydajniejszy
żebrak	osoba o zwiększonej wydajności oddechowej
nudny	przestrzennie zagubiony
leniwy	ekonomicznie nieprzystosowany
głupi	bezrobotny na praktyce
złodziej	interesujący inaczej
bałaganiarz	motywacyjnie zubożony
trup	inteligentny inaczej
	wtórny dystrybutor Produktu Krajowego Brutto
	organizacyjnie niesprawny
	osoba bezterminowo dysfunkcyjna

Wyszperęła Liliana Bujala ☺